



# Årsplan Nedre Melhus barnehage 2021 - 2024



MELHUS  
KOMMUNE

# Innhold årsplan

## Innhold

Innledning .....	4
Personalet .....	5
Planleggingsdager i barnehagen .....	6
Barnehagens lovgrunnlag .....	7
Barnehagens verdigrunnlag .....	7
Barnehagen som pedagogisk virksomhet .....	8
Barnehagens formål og innhold .....	9
Overganger .....	15
Samarbeid .....	16
Fagområder/ progresjonsplaner .....	18
Kompetanseutvikling .....	19
Barnehagebasert kompetanseutvikling i Nedre Melhus barnehage .....	<u>20</u>



# Innledning

Nedre Melhus barnehage er en enhet bestående av fem barnehager; Kosekroken, Gimsøya, Presttrøa, Strandvegen og Tambartun. Barnehagene har hver sin styrer som har det daglige ansvaret for barnehagen. Enhetsleder har det øverste ansvaret for alle fem barnehagene.

Kosekroken skal være et godt sted å leke, lære og være. Personalet har utarbeidet noen kvalitetskjenner for arbeidet med barna. Det er å se barnet som det er, la barnet få oppleve glede i fellesskap med venner, la barnet få utfordringer å strekke seg etter og å gi barnet tid til å klare selv.

Gimsøya skal være en barnehage hvor barna har trygghet til å vokse, og opplevelser til å blomstre. Dette innebærer at barna skal bli trygge i seg selv og oppleve at de er unike og viktige i et større fellesskap. Barna skal oppleve tilstedeværende ansatte som viser oppmerksomhet, omsorg og åpenhet for det unike hos hvert enkelt barn og se behovene i hele barnegruppa.

Presttrøa skal gi barna opplevelser av anerkjennelse og mestring gjennom lek og friluftsliv og natur. Lek, anerkjennelse og mestring er elementer i et barns liv som er avgjørende, og de blir påvirket av hverandre. Naturen ligger som et bakteppe og virker inn på kvaliteten og samspillet og spiller en rolle i lek, mestring, anerkjennelse med barnet i sentrum.

Strandvegen har fokus på å være tett på og ha et oppmerksomt nærvær. Ved å være tett på barna, foreldrene, nærmiljøet og våre samarbeidspartnere vil det kunne bygges en trygg arena for barna i barnehagen. Strandvegen skal være et sted hvor alle skal føle seg sett, hørt og ivaretatt.

Tambartun har gjennom arbeidet med ansattes verdisyn kommet fram til kvalitetskjennerne gi barnet tid til å klare selv, se hva barnet kan og gi barnet respons, lytt til meg og se meg. Tambartun skal gi barna en hverdag med natur og uteliv. De ansatte legger til rette for undring, nysgjerrighet og utforskning for å bidra til at barna får oppleve naturens mangfold.

Alle de fem barnehagene har fine beliggenheter med gode turmuligheter i umiddelbar nærhet. Det er utarbeidet egne miljøplaner på hver barnehage. Presttrøa, Tambartun, Strandvegen og Gimsøya er sertifiserte med Grønt flagg. Barnehagene blir nærmere beskrevet senere i årsplanen og hver barnehage utarbeider en plan med mer spesifikk informasjon i tillegg til denne felles årsplanen.

## Barnehagenes visjoner

Kosekroken: Et godt sted å leke, lære og være.

Gimsøya: Med trygghet til å vokse, og opplevelser til å blomstre.

Presttrøa: Natur – Lek – Anerkjennelse – Mestring

Strandvegen: Tett på barnet, foreldrene, nærmiljøet og samarbeidspartnere.

Tambartun: Sammen om en god barndom.

## Personalet

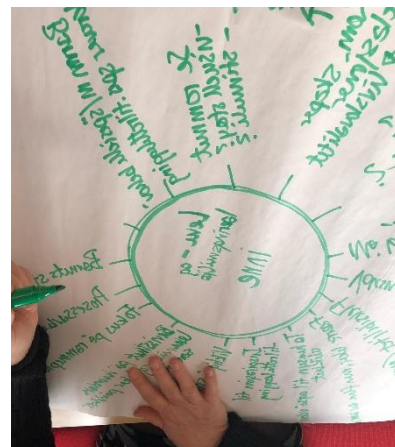
Navn	Stilling
Audun Forr	Enhetsleder Nedre Melhus barnehager
Ann Kristin Vedal	Styrer Tambartun barnehage
Berit Johnsen	Styrer Kosekroken barnehage
Eva Aaslund Setsaas	Styrer Presttrøa barnehage
Liv Fjelle	Styrer Strandvegen barnehage
Nina Skjetne	Styrer Gimsøya barnehage

Stillinger	Ansvarsoppgaver
Enhetsleder	Enhetsleder har det overordna økonomiske, personalmessige og pedagogiske ansvaret for hele enheten. Jobber mye opp mot kommunalsjef og barnehagefaglig rådgiver og med styrerne.
Styrer	Styrerne har det daglige økonomiske, personalmessige og pedagogiske ansvaret. Rammeplanen gir tydelige føringer for styrers ansvar med blant annet å «sørge for at arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Og at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i disse». Styreren deltar i styrernetttverk med de andre styrerne i kommunen.
Pedagogisk leder	Rammeplanen viser til at «pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn». Pedagogisk leder har ansvaret for det pedagogiske innholdet på sin avdeling, og et medansvar for det pedagogiske innholdet i barnehagen som helhet. Pedagogisk leder har ansvar for å planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere arbeidet i barnegruppen en er satt til å lede.
Fagarbeider/ barne- og ungdomsarbeider og assistent	Fagarbeideren og assistenten har et medansvar for det pedagogiske innholdet på avdelinga og i barnehagen som helhet. Fagarbeideren skal delta i planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppa.
Spesialpedagog	Spesialpedagogen har ansvar for å følge opp barn som har enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen. Rammeplanen presiserer at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp skal inkluderes i barnegruppen og det allmennpedagogiske tilbudet. Det kan være andre enn spesialpedagogen som gir den spesialpedagogiske hjelpen, som for eksempel en barnevernspedagog, barnehagelærer eller fagarbeider, men spesialpedagogen er uansett ansvarlig for den spesialpedagogiske oppfølginga.
Andre ansatte	Alle barnehagene har renholdsarbeidere som har ansvaret for det daglige renholdet. I tillegg har barnehagene en driftsleder som ansvar for byggene. Vi tar imot lærlinger som er under utdanning for å bli barne- og ungdomsarbeidere. Noen barnehager har kokk eller kjøkkenassistent som tar ansvar for deler av, eller alt av mat og matlaging.

# Planleggingsdager i barnehagen

Oversikt over planleggingsdagene finner man på kommunens hjemmesider.

Planleggingsdagene er vår viktigste arena for kompetanseutvikling. Barnehagen er en lærende organisasjon og disse dagene gir oss en mulighet for å drive barnehagebasert kompetanseutvikling. Planleggingsdagene er sentrale for å imøtekomme Rammeplanens krav om at barnehagen skal planlegge, dokumentere, vurdere og utvikle sitt pedagogiske innhold og sikre at arbeidet er i tråd med Rammeplanen og barnehageloven.



# Barnehagens lovgrunnlag

Barnehagens innhold reguleres av både sentrale og lokale lover og forskrifter:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Økonomi- og handlingsplan for Melhus kommune
- Helhetlig kompetanseutviklingsplan for barnehage, skole og PPT
- Tiltaksplan for minoritetsspråklige barn
- Overgang barnehage - skole

For mer informasjon: <http://www.melhus.kommune.no/barnehage.341121.no.html>

# Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Barnehagen skal gi barn troen på seg selv og andre.

Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner.

Viktige og sentrale begreper som omtales nærmere i Rammeplanen for barnehager er barn og barndom, demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse. Den beste arenaen for å jobbe med dette er i møtet mellom ansatte og barn i barnehagehverdagen.



# Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en lærende organisasjon og en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

## Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

## Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring

## Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmetode vi bruker i barnehagen. Pedagogisk dokumentasjon handler om å synliggjøre praksis. Det sentrale her er at vi skal reflektere sammen med barna og de skal finne egne løsninger. De skal i stor grad være med på å bestemme hva innholdet i barnehagen skal være, det handler om å forstå hvordan barn tenker og lærer.

## Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

## Progresjonsarbeid

Det skal være en progresjon for barna i barnehagen. Progresjon betyr utvikling og fremskritt, alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna befinner seg på ulike utviklingsnivå og skal derfor få møte utfordringer som er tilpasset deres erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.



# Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med **omsorg, lek, danning, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk** skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling

## Omsorg

Rammeplanen skriver at omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Omsorg i Nedre Melhus barnhage					
Personalet skal	være gode rollemodeller for barna gjennom å vise respekt og empati overfor barn, ansatte og foreldre.	se, høre og anerkjenne barnet, og samtidig ta avgjørelser på vegne av barnet som det ikke er moden nok til å ta selv.	bidra til at barnet kan utvikle tillit til seg selv og andre.	gi positive tilbake-meldinger når barn viser omsorg for andre.	etablere og utvikle gode relasjoner til barn og foreldre og mellom barna.
Planlegging	<p>Dette er grunnlaget for alt vi gjør i barnehagen. Planlegginga for omsorg gjøres i hovedsak i arbeidet med barnehagens verdigrunnlag og pedagogiske grunnsyn. Planlegginga av arbeidet med omsorg for enkeltbarnet starter før barna begynner i barnehagen. Da legges det en plan for å ta imot barnet på en god måte og bli kjent med barnet og dets behov og familien. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styrere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.</p>				
Dokumentasjon	<p>Arbeidet med omsorg dokumenteres gjennom praksishistorier og bilder. Dette danner grunnlaget for å vurdere barnehagens praksis. Praksishistoriene kan være av ulik art og innhold.</p>				
Vurdering	<p>Vurdering av barnas omsorgsbehov både som enkeltbarn og i barnegruppa som helhet gjøres både på barnehagenivå, på avdelingsnivå og på individnivå. Denne vurderinga gjøres ut fra dokumentasjonen som foreligger. Eksempler på vurdering av pedagogisk dokumentasjon kan være å bruke praksishistorier som grunnlag for refleksjon i personalgruppa. Bilder kan også være gode utgangspunkt for faglig refleksjon.</p>				
Barnets stemme	<p>Barn har ulike uttrykksformer som de ansatte må være sensitive for. Barn gir uttrykk for omsorgsbehov på ulike vis, og noen barn gir villedende signaler som personalet må tolke. Omsorgen barna viser hverandre er en viktig del av barnekulturen som ansatte må bygge opp under.</p>				
Progresjon	<p>Behovet for omsorg omhandler også en progresjon med tanke på selvstendighet. Det handler om selvstendighet i å håndtere følelser, praktiske gjøremål, konflikter med mere. Det betyr at omsorgsbehovet endrer seg etter hvert som barna blir eldre, men det blir ikke noe mindre.</p>				



## Lek

I Rammeplanen understrekes det at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Lek i Nedre Melhus barnehage					
<b>Personalet skal</b>	tilrettelegge, inspirere og bidra aktivt til lek	bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene eller sammen med andre.	vise stor respekt for barnas lek og deres lekebehov.	være til stede-værende ansatte som er tilstrekkelig deltakende i barnas lek for å veilede, støtte og videreutvikle barnas lek.	gi barna tid til lek og unngå unødvendige avbrytelser.
<b>Planlegging</b>	For å oppfylles Rammeplanens føringer om at leken skal ha en sentral plass i barnehagen kreves det god planlegging for leken i barnehagen. Det må planlegges ut fra det fysiske miljøet ute og inne. Det må planlegges ut fra både enkeltbarnets og barnegruppas lekekompetanse. Personalet må ha et bevisst forhold til balansen mellom lek i små grupper som barna velger selv, små grupper som er styrt, lek alene og lek i hele barnegruppa. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styrere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.				
<b>Dokumentasjon</b>	Dokumentasjon av barnas lek vil i hovedsak være praksishistorier og observasjoner. Det kan brukes ulike observasjonsmetoder og -verktøy i tillegg til praksishistorier av ulik art.				
<b>Vurdering</b>	Med utgangspunkt i foreliggende dokumentasjon kan personalet reflektere rundt enkeltbarns og barnegruppas lekekompetanse. Barnehagen har et uttrykk ansvar for å bidra til at alle barn inkluderes og inkluderer i leken. Personalet skal foreta faglige vurderinger for å skape et godt leke- og læringsmiljø som en god ramme for leken.				
<b>Barnets stemme</b>	Leken er barnas arena. Leken er i stor grad initiert og styrt av barna. Likevel ser vi at det er svært viktig at personalet er bevisste på å bidra til å inspirere til lek og inspirere til videreutvikling av leken. Dette må ta utgangspunkt i barnas initiativ og interesser. Barna har en særdeles sterk stemme i leken.				
<b>Progresjon</b>	Personalet må inneha en høy kompetanse om leken og dens utvikling. Personalet skal støtte barna i lekeutviklinga og i deres utvikling av lekekompetanse. Det er stor forskjell på leken til yngste barna og leken til de eldste. Personalet skal kjenne til kjennetegn for typiske trekk for lekeutviklinga og støtte barna der de er for å bidra til en god utvikling.				

## Danning

Rammeplanen sier at barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Danning i Nedre Melhus barnehage					
Personalet skal	være gode rollemodeller som framsnakker hverandre, viser godhet og samhold.	være bevisste på å formidle en bærekraftig utvikling med respekt for naturen.	benytte seg av hverdagsepisoder til å filosofere, samtale og undre seg over livet og ulike verdier.	synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver.	følge opp barnas initiativ og uttrykksmåter.
Planlegging	Danning er en del av den livslange læringa som skjer i barnehagen. Danning må jobbes med i alle deler av barnehagehverdagen. Personalet må ha en plan for hvordan de følger opp barna og veileder dem i ulike situasjoner og aktiviteter i barnehagen. Planlegginga innbefatter å finne gode rutiner og en mest mulig felles pedagogisk plattform og planlegginga må gi en ramme for hvordan en skal forholde seg til etableringa, opprettholdelse og utviklinga av relasjoner til barna. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styrere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.				
Dokumentasjon	Dokumentasjon av arbeidet med danning i Nedre Melhus barnehage vil gjøres med praksishistorier og ulike observasjoner. I enkelttilfeller kan det vurderes en kartlegging med ulike kartleggingsverktøy.				
Vurdering	Ut fra den ulike dokumentasjonen foretar personalet en refleksjon rundt barns dannelsesprosess i barnehagen. Det er viktig at personalet vurderer barnas rolle og grad av inkludering i barnegruppa som helhet.				
Barnets stemme	Barnas stemme i sin egen danning er viktig. Barnas danning innebærer å finne sin egen stemme i samfunnet, bli bevisst sin rett til å yte motstand, etisk vurderingsevne og handlingskompetanse som Rammeplanen påpeker. Det er svært viktig at personalet har en stor takhøyde for barnas ulike uttrykksmåter og være åpne for å følge barnas initiativ og undring.				
Progresjon	Dannelsesprosessen er en livslang prosess hvor det er stor utvikling i den tiden barna går i barnehagen. Personalet må ta en kontinuerlig vurdering av hvilke krav, forventninger og rammer barna skal bli møtt med.				

## Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Læring i Nedre Melhus barnehage					
Personalet skal	være bevisste på barnas helhetlige læringsprosesser hvor de lærer gjennom alle hverdags-situasjoner i barnehagen, da særlig gjennom lek.	være bevisste på at læring skjer i fellesskap med andre.	være til stede i barnas aller viktigste læringsarena, leken.	gi barna rike og varierte opplevelser og erfaringer.	følge barnas initiativ og under seg sammen med dem.
Planlegging	Planlegging for barns læring handler mye om å legge gode rammer for gode læringsprosesser. Det må legges en god plan for en hverdag hvor personalet utnytter mulighetene for læring i barnehagehverdagen. Planlegginga må ta høyde for barnehagens tradisjon for et helhetlig læringssyn. Leken er barnas viktigste læringsarena og det må planlegges for gode lekemiljø i barnehagen. Personalet må ta høyde for både læringsprosesser på kort og lang sikt. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styreere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.				
Dokumentasjon	Dokumentasjon av barnas læringsprosesser kan gjøres med praksishistorier, bilder og eventuelt video. Det er viktig at personalet har fokus på aktiviteter i dokumentasjonen.				
Vurdering	Vurderingen av læring i Nedre Melhus barnehage skal i utgangspunktet gjøres for barnegruppa. Det er viktig at personalet vurderer læringsprosessene og det skal ikke vurderes læringsmål for enkeltbarn. Personalet må alltid være bevisste på deres egen rolle i å legge til rette for barns læringsprosesser og hvordan de kan videreutvikle disse.				
Barnets stemme	Det er svært viktig at personalet er sensitive for barnas initiativ i læring. Indre motivasjon er en viktig faktor i læring og klarer personalet å følge barnas interesse vil det være større sjanse for en god motivasjon.				
Progresjon	Barns læringsprosesser tar utgangspunkt i barnets nåværende ståsted. Det betyr at personalet må tilstrebe å legge realistiske mål og forventninger for barna og barnegruppa. Personalet må her ta hensyn til modenhet og ikke utelukkende ut fra barnets alder.				

## Vennskap og fellesskap – sosial kompetanse

Rammeplanen understreker at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Sosial kompetanse i Nedre Melhus barnehage					
Personalet skal	etablere et godt leke- og læringsmiljø i barnehagen.	lære barna gode lekestrategier.	framsnakke barna i positivt samspill og se barna i fellesskap med andre.	bidra til at barna ser hverandre og å bruke sin og andres kompetanse i leken.	støtte barna som trenger hjelp for å bli inkludert i leken.
Planlegging	Planlegging for å styrke barnas sosiale kompetanse må gjøres på et strukturelt nivå og på et pedagogisk nivå. Det strukturelle går på hvordan personalet deler inn barnegruppa, hvordan det fysiske rommet organiseres og hvor de ansatte plasserer seg blant annet. Det pedagogiske handler om hva de ansatte gjør i møtet med barna. Det må planlegges både organiserte aktiviteter, men igjen må personalet være bevisste på at leken er den viktigste arenaen. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styrere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.				
Dokumentasjon	Dokumentasjon av arbeidet med sosial kompetanse kan gjøres med praksishistorier, bilder, video og kartlegginger med mere. Det finnes ulike observasjonsverktøy for å kartlegge sosiale relasjoner blant barna.				
Vurdering	Ut fra den foreliggende dokumentasjonen må personalet vurdere sosiale relasjoner i barnegruppa. Rammeplanen understreker barnehagens ansvar for at alle barn er en del av det sosiale fellesskapet. Personalet må vurdere både fellesskapets behov og enkeltbarnets behov. Vurderinga må legge vekt på de ansattes ansvar og rolle i den dokumentasjonen som foreligger, og reflektere rundt utviklingsmuligheter.				
Barnets stemme	Det er viktig at barna får uttrykke seg på ulike måter om hvordan de har det i barnehagen. I barnehagealder må det kombineres med observasjoner fra de ansatte og samtale med foreldrene. Leken er som tidligere nevnt den viktigste arenaen, og leken er en arena hvor barnets stemme står sterkt. Det er likevel viktig at ansatte er bevisste på hvordan barna uttrykker ulike ønsker og behov på, spesielt med tanke på utestenging av leken og lignende negative ytringer.				
Progresjon	Det skjer en stor utvikling i den sosiale kompetansen i den tida barna går i barnehagen. Fra de yngste sin parallellek til de eldste sin avanserte rollelek. Personalet må tilrettelegge for utvikling av den sosiale kompetansen ut fra barnets modenhet. Det er svært positivt med mindre grupper, hvor man kan øke antallet barn som er med etter hvert som barna utvikler en større sosial kompetanse.				

## Kommunikasjon og språk

I Rammeplanen ser vi at barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Kommunikasjon og språk i Nedre Melhus barnehage					
Personalet skal	være bevisste på de mulighetene hverdags-samtalene med barna gir.	lese bøker, fortelle eventyr og fortellinger. Vi har barnehagebibliotek i alle barnehagene som er et godt tilbud til både ansatte og foreldre.	være bevisst på at vi har barn fra ulike språkmiljø.	legge til rette for et rikt språkmiljø.	bruke sang, rim og regler både i samlingsstunder og spontant i hverdagen.
Planlegging	Planlegging av et godt språkmiljø i barnehagen må omhandle materiell som skal være tilgjengelig for barna og de ansatte, hvordan materiellet skal brukes og hva personalet må være bevisste på i barnehagehverdagen. Arbeidet med kommunikasjon og språk går igjen i alt vi gjør, og personalet må planlegge ut fra både organiserte aktiviteter og spontane læringssituasjoner. Barnehagen har et helhetlig læringssyn og kommunikasjon og språk må ses på i en sammenheng med alt annet i barnehagen. Planlegginga gjøres på avdelings-, leder- og personalmøter, på planleggingsdager og i pedagogenes og fagarbeidernes planleggingstid. Enhetsleder og styrere i Nedre Melhus barnehage gjør en del planlegging på overordna nivå.				
Dokumentasjon	Dokumentasjon av arbeidet med kommunikasjon og språk gjøres i stor grad gjennom observasjon. Det er viktig å ha et fokus på språkmiljøet og de ansattes arbeid med dette området. Unntaksvis kan det foretas kartlegginger av enkeltbarn hvor det vurderes pedagogisk nødvendig.				
Vurdering	Vurderinga som gjøres ut fra den dokumentasjonen personalet har gjort skal som hovedregel gå på språkmiljø og de ansattes rolle. Personalet skal være bevisste på enkeltbarnets språkutvikling, og drøfte med foreldre/foresatte i de tilfellene hvor vi mener barna trenger en økt støtte i sin språkutvikling. Kartlegging av enkeltbarns språkutvikling kan gjøres i samråd med foreldre/foresatte og eventuelt PPT. Det er viktig at det tas en vurdering av hvilke bøker, fortellinger, rim, regler og sanger og annet innhold i arbeidet med språkmiljøet personalet ønsker å bruke i barnehagen.				
Barnets stemme	Det er viktig at personalet er sensitive for barnas ulike uttrykk. Mange barn er glad i å dele, spørre, snakke og kommunisere på ulike måter. Det er viktig at personalet er bevisste på de barna som ikke er så aktive i utgangspunktet. Personalet må være åpne for ulike uttrykksformer.				
Progresjon	Personalet må ha gode kunnskaper om barns språkutvikling for å kunne tilpasse språkmiljøet ut fra barnas modenhet og utviklingsnivå. Personalet må være bevisste på progresjon både i det materiellet som tilbys og i det pedagogiske arbeidet med kommunikasjon og språk.				

# Overganger

## Når barnet begynner i barnehagen

I Rammeplanen finner vi at barnehagen skal legge til rette for, og tilpasse sin organisering, slik at barnet får en trygg og god oppstart i barnehagen. Barnet skal få tett oppfølging og oppstarten i barnehagen gjøres i nært samarbeid med foreldrene.

## Fra småbarns- til storbarnsavdeling

Det er viktig å gi barn og foreldre muligheten til å bli kjent med sin nye avdeling. Barnehagene har gode rutiner for at barna går på besøk på storbarnsavdelinga. Barna trenger å bli kjent med nye ansatte, nye barn og nytt rom. Det blir også noen nye rutiner. Dette gjelder også dersom barna skal bytte avdeling uten at det er en overgang fra småbarns- til storbarnsavdeling.

## Fra storbarnsavdeling til skolen og SFO

Å forberede barna på overgangen til skolen er ikke noe som er forbeholdt det siste året i barnehagen. Viktige elementer i å gi barna muligheter til å glede seg til å begynne på skolen er sosial kompetanse og selvstendighet. Rammeplanen peker på at «barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen». Dette er erfaringer, kunnskaper og ferdigheter barna utvikler gjennom hele barnehagetiden.

Ansatte tar med barna på besøksdager på skolen de skal begynne på. Der får de møte læreren, ansatte i SFO og de får se skolen og SFO. Mange barn begynner på SFO før de begynner på skolen og det er viktig å sikre en god overgang til SFO. Skolene har innskrivning av elevene før sommeren. Barnehagen og skolen/SFO har rutiner for å utveksle informasjon om barna etter samtykke fra foreldre.

Selv om barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter gjennom hele barnehagetiden har barnehagene et tilpassa opplegg for de eldste barna. Her kan de eldste barna få litt større og andre utfordringer som er tilpassa deres utvikling.



# Samarbeid

## Samarbeid mellom hjem og barnehage

Som Rammeplanen beskriver skal barnehagen i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Det er viktig at barnehagen og hjemmet har god dialog om barnets trygghet, trivsel og utvikling. Ting som skjer i barnehagen eller i hjemmet har innvirkning på barnet og en åpenhet rundt dette gjør at både barnehagen og foreldre/foresatte i større grad kan forstå og støtte barnet.

Samarbeidet kan foregå i ulike former:

- Daglig kontakt.
- Vi bruker Vigilo som kommunikasjonsverktøy
- Alle barnehagene bruker sosiale medier for å dokumentere aktiviteter og innhold i barnehagehverdagen.
- Foreldresamtaler/overgangssamtaler
- Nedre Melhus barnehage har **barnehagens arbeidsutvalg (AU)** og **samarbeidsutvalg (SU)** hvor både foreldre, personalet og eier er representert. Dette utvalget skal sikre samarbeidet mellom barnehagen og barnas hjem. Møter i AU og SU er viktige arenaer for å diskutere barnehagens innhold. AU blir valgt på høsten foreldremøte, og det er et AU på hver barnehage. Representanter til SU velges fra AU. Det er ett felles SU for NMB.
- Foreldremøter
- Arrangement

Foreldrene har medvirkning i barnehagens arbeid med planlegging og evaluering. Dette gjøres i de formene som er nevnt over. I tillegg til de ulike formene for møter hvor man har ulike deler av barnehagens innhold som tema får foreldrene annethvert år muligheten til å gi en vurdering av barnehagen gjennom en foreldreundersøkelse fra Udir som gjennomføres annethvert år.

Barnehagens arbeid med planlegging, gjennomføring og dokumentasjon/vurdering er beskrevet tidligere i denne årsplanen. Foreldrenes medvirkning er hensyntatt i de planene som utarbeides.

## Samarbeid med Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er en sentral samarbeidspartner for barnehagen. Hver barnehage har sin faste kontaktperson i PPT som har en fast dag hver måned hvor barnehagen har mulighet til å drøfte problemstillinger og motta veiledning.

Barnehagen og foreldre har mulighet til å søke bistand hos PPT dersom det er behov for det for å sikre at barnet har en god utvikling. PPT bistår barnehagen i veiledning av personalet og foreldre ved behov. Drøfting av navngitte barn gjøres alltid kun etter samtykke fra foreldre.

PPT kan henvise til andre instanser ved behov, dette kan være for eksempel fysioterapeut, Trondsletten habiliteringssenter, BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk), Melhus sansesenter med mere.

### Samarbeid med barnevernstjenesten

Personalet i barnehagen har melde- og opplysningsplikt til barnevernstjenesten når de er bekymret for barnets omsorgssituasjon. Barnevernstjenesten har ulike tiltak ut fra hvilke behov familien har for støtte, veiledning og oppfølging.

### Samarbeid med helsestasjonen

I enkelte saker samarbeider barnehagen med helsestasjonen etter samtykke fra foreldre.

### Elever og studenter

Barnehagene har i løpet av året gjerne besøk av elever som skal ha praksis i barnehage. Barnehagene tar imot studenter fra Dronning Maud minnes høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH). Dette er viktig for å ta ansvar for utdannelsen av nye barnehagelærere og for å bringe ny kunnskap inn i barnehagen.

### Øvrig samarbeid

Melhus kommune er med i det interkommunale kompetansenettverket Gauldalsregionen. Gauldalsregionen er nettverk for kompetanseutvikling for ansatte i barnehage, skole og PPT.



Melhus sansesenter





## Fagområder/ progresjonsplaner

I Rammeplanen er det definert sju fagområder barnehagen skal jobbe med. Det er viktig å understreke at med utgangspunkt i barnehagens helhetlige læringssyn vil en alltid jobbe tverrfaglig og innenfor flere fagområder på samme tid. Oppdelinga i de ulike fagområdene gir personalet en strukturert oversikt som de tar med seg i planlegging, dokumentasjon og evaluering av barnehagens innhold.

Rammeplanen viser også til at «fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold». Den viser videre til at arbeidet med fagområdene må være basert på barns medvirkning og at «arbeidet med fagområdene skal kunne oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag». Det er altså gjennom aktiviteter, samspill og relasjoner i hverdagen i barnehagen barna får erfaringer og kunnskaper i tråd med det helhetlige læringssynet barnehagen har.

Fagområdene er

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Rammeplanen beskriver de ulike fagområdene, hvilke erfaringer barnehagen skal bidra til at barna får og hva personalet skal gjøre for å bidra til det.

Det er viktig å merke seg at alle målene og føringene i Rammeplanen retter seg mot personalet. Det tydeliggjør at det er personalet det settes krav og forventninger til, ikke barna. Barnehagen skal bidra til å gi barna ulike opplevelser og erfaringer som de tar med seg i det helhetlige læringssynet.



# Kompetanseutvikling

Det er en nasjonal satsing på lokal barnehagebasert kompetanseutvikling i samskaping med universitets- og høyskolesektoren (UH). Denne ordninga kalles REKOM (regional ordning for kompetanseutvikling). Bakgrunnen er at den beste utviklinga skjer når kompetanseutviklinga forankres lokalt i hver enkelt barnehage, kommune og region. Det er nærmere omtalt her: [REKOM](#).

I Melhus kommune er det overordna temaet «Barnets stemme». Barnehagene i kommunen har utviklingsprosjekt i egen barnehage som kan kobles til barnets stemme. Barnehagefaglig rådgiver i kommunen har i samarbeid med styrernettverket utarbeidet en kommunal kompetanseplan.

For Nedre Melhus barnehage sin del har alle fem barnehagene valgt seg «Et trygt og godt barnehagemiljø» som lokale tema. I dette arbeidet er barnets stemme helt sentralt. Vi forstår da stemme i en vid forstand, det er det verbale og det er kroppsspråk og det er tolkninger av observasjoner som profesjonelle ansatte gjennomfører.

Det er utarbeida en overordna oversikt over det lokale utviklingsarbeidet i Nedre Melhus barnehage. Denne skal vise oppbygginga av prosjektet og hvordan en helhetlig tanke for hele enheten er brutt ned til ulike utviklingsprosjekter i hver enkelt barnehage og videre ut i hver enkelt avdeling. Den kan dere se på neste side.

Denne organiseringa skal danne en linje fra den nasjonale satsinga med REKOM, til et regionalt arbeid i samarbeid og samskaping med UH, videre til kommunalt nivå som så kommer til barnehagene og endelig ut til avdelingene og det utøvende pedagogiske arbeidet med barna. Det nasjonale leddet med Utdanningsdirektoratet legger føringer for rammene for REKOM. Det regionale leddet i samarbeid med UH forvalter disse føringene ved å legge føringer for kommunenes samskaping med UH. Det kommunale leddet utarbeider en overordna plan for kompetanseutviklinga i kommunen basert på tilbakemeldinger fra barnehagenes ansatte og styrere. Barnehagene utarbeider planer for barnehagebasert kompetanseutvikling med tema som er koblet sammen med den overordna kommunale planen.

## Barnehagebasert kompetanseutvikling i Nedre Melhus barnehage

Et trygt og godt barnehagemiljø  
2021-2024

Nedre Melhus barnehage

Styrere og  
pedagogiske ledere  
som bindeledd

Avdelingas fokusområde

Avdelingsmøter  
Samskaping med DMMH  
Dele kunnskap i egen barnehage

### Overordna fokusområde for NMB: Sikre et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn.

Hver barnehage har en egen plan for dette arbeidet. Her vil det bli brukt ulike metoder som er tilpassa barnehagens/ avdelingas behov. Det blir ulike fokusområder innenfor psykososialt barnehagemiljø ut fra en kartlegging av behov. Det må vurderes hvordan man skal kartlegge hvilket fokusområde man skal ha, hvilke metoder og tilnærminger man skal ha og hvem som har ansvaret for hva. Dette er nærmere beskrevet videre i planen.

Samskaping med DMMH. Hver styrer «eier» sitt prosjekt på sin barnehage. Styrer tar utgangspunkt i kartlegginga som er gjort i egen barnehage og drøfter med DMMH hvordan man skal samskape og dele kunnskap.

Barnehagebasert kompetanseutvikling  
Dele kunnskap i egen barnehage og med andre barnehager i NMB og Melhus kommune  
Avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager  
Samskaping med DMMH  
Gauldalsregionen

# Kontaktinformasjon

## Telefon:

Navn	Stilling	Epost/ hjemmeside	Telefon
Audun Forr	Enhetsleder Nedre Melhus barnehager	<a href="mailto:audun.forr@melhus.kommune.no">audun.forr@melhus.kommune.no</a>	97686701
Ann Kristin Vedal	Styrer Tambartun barnehage	<a href="mailto:ann.kristin.vedal@melhus.kommune.no">ann.kristin.vedal@melhus.kommune.no</a> <a href="#">Hjemmeside Tambartun</a>	72858955 46934904
Berit Johnsen	Styrer Kosekroken barnehage	<a href="mailto:berit.johnsen@melhus.kommune.no">berit.johnsen@melhus.kommune.no</a> <a href="#">Hjemmeside Kosekroken</a>	72858670
Eva Aaslund Setsaas	Styrer Presttrøa barnehage	<a href="mailto:eva.aaslund.setsaas@melhus.kommune.no">eva.aaslund.setsaas@melhus.kommune.no</a> <a href="#">Hjemmeside Presttrøa</a>	72858680 91745336
Liv Fjelle	Styrer Strandvegen barnehage	<a href="mailto:liv.fjelle@melhus.kommune.no">liv.fjelle@melhus.kommune.no</a> <a href="#">Hjemmeside Strandvegen</a>	72858679 91763565
Nina Skjetne	Styrer Gimsøya barnehage	<a href="mailto:nina.skjetne@melhus.kommune.no">nina.skjetne@melhus.kommune.no</a> <a href="#">Hjemmeside Gimsøya</a>	72858955 90972374

Besøk oss gjerne på vår hjemmeside:

[Startside for barnehagene i Melhus kommune](#)

